

RÁKOSI MÁTYÁS 58 ÉVES

Lenin és Sztálin legjobb magyar tanítványa — így jellemzi Őt hálás népünk. Felszabadult hazánk, Néphadseregünk minden harcosa büszkeséggel és hálával ejti ki Rákosi Mátyás nevét. Büszkék lehetünk és büszkék is vagyunk rá, mert Pártunk élén Ő vezette és vezeti dolgozó népünket az évszázados elnyomatás után a szabadság és a felemelkedés útján; az Ő

bölcs irányítása és fáradhatatlan munkája nyomán lett hazánk az urak Magyarországból a dolgozók Népköztársaságává; Tőle tanultuk meg a zsarnokok, az imperialista elnyomók izzó gyűlöletét és Ő tanított meg bennünket szocializmust építő dolgozó népünk forró szeretetére, a Szovjetunió, a nagy Sztálin, s a világ minden dolgozójának szeretetére.

Rákosi Mátyás nemcsak Néphadseregünk minden harcosának, nemcsak a magyar dolgozó népnek és legjobb fiainak, a kommunistáknak példaképe. Nevét és tetteit a világot átfogó béketábor minden dolgozója, minden katonája ismeri. Ismerik és szeretik, példaképüknek tekintik a Szovjetunió, a népi demokráciák felszabadult, boldog népei csakúgy, mint a békéjükért, életükért, kenyerükért harcoló nyugati tömegek. Az ő számukra is új erő forrását jelenti Lenin és Sztálin hű tanítványának, a mi forrón szeretett Rákosi elvtársunknak példája. Jeanette Vermeersch, a Francia Kommunista Párt Központi Vezetőségének tagja mondotta a január 25-i párizsi békenap alkalmával hallgatósága óriási tapsvihara közepette: „Tanuljatok bátorságot és elszántságot Lenintől, Sztálintól, Dimitrovtól és Rákositól, akiket a reakció rendőrkapói elfogtak, megkínoztak, bebörtönöztek, de végül mégis kiszabadultak.” Büszkék lehetünk és büszkék is vagyunk arra a férfira, aki a szörnyű fehérterror, a kegyetlen Horthy-elnyomás üldöztetésével, börtönével dacolva, a bitófa árnyékában is rettenthetetlen bátorsággal vágta vérbírái szemei közé: „Minden néven nevezendő tettemért, amelyet a proletárdiktatúra alatt elkövettem, *nyugodt lélekkel vállalom a felelősséget* és eszem ágában sincs a magam szerepét bármiféle irányban kicsinyíteni. Amit én tettem, kizárólag meggyőződésemtől vezettetve tettem, nem is kívánok ezért semmiféle védekezést előhozni, csak azt mondom, hogy az akkori véleményemet mind a mai napig megtartottam és semmi okom sincs azt megbánni, annak dacára, hogy tíz évet börtönben töltöttem.”

A béke és a haladás halhatatlan vezéreinek, a szocializmus nagy harcosainak neve fegyver az imperialisták ellen harcoló milliók és milliók kezében. S ha mi, magyarok ma már másképpen és összehasonlíthatatlanul kedvezőbb feltételek között harcolhatunk a béke megvédéséért, mint a francia, az olasz, az angol, az amerikai dolgozó nép, úgy ez nem utolsó sorban azért van, mert Lenin és Sztálin tanításait követjük, mert bennünket Rákosi Mátyás vezet, szervez a harcra.

Küzdelmekben, nehéz harcokban és megpróbáltatásokban, de dicső győzelmekben is gazdag életének minden napja példa, tanítás számunkra. Minden érdekel bennünket, ami dolgozó népünk nagy vezérével, élharcosával, a nemzetközi békefront egyik legjobb katonájával kapcsolatos. Érdekel a kis Bács-megyei község, Ada, ahol 1892. március 9-én született; az iskola Szegeden, ahol középiskolai tanulmányait folytatta, úgy, hogy a gazdag, de annál butább gyermekek tanításáért kapott szűkössé fillérekből tengette magát; érdekel a Keleti Akadémia, amelynek hallgatója, a Galilei-kör, amelynek tagja volt; a Marx és Engels által alapított londoni kommunista munkás-egyesület, amelybe bekapcsolódott és ahol nemzetközi munkásmozgalmi tapasztalatait gyarapította. — Nem lehet feladatunk, hogy egyetlen cikk keretében csak megközelítően is hű képet fessünk tapasztalatokban oly gazdag életéről. Minden ténykedése elszakíthatatlanul összenőtt a magyar dolgozó nép felszabadításáért folytatott harccal, a magyar és nemzetközi kommunista mozgalommal. Szervezett, írt, agitált, gyűléseken beszélt, s amikor kellett, fegyverrel a kezében harcolt az elnyomottak, a kizsákmányoltak ügyéért.

Dicső életének egyik legszebb szakasza az 1919-es Tanácsköztársasággal van szoros kapcsolatban. A magyar történelemnek azzal a fejezetével, amelyre emlékezve minden igaz hazafinak megdobban a szíve, s amelyről maga Rákosi elvtárs oly szerető szenvedélyességgel beszélt mindenkor és tanította: „A magyar kommunista mozgalom becsületbeli tartozása, hogy a Kommun emléket megszabadítsa attól a mocsoktól és rágalmától, melyet az ellenforradalom oly szívósan szórt rá, s kijelölje helyét a magyar történelem legfényesebb eseményei között.” Rákosi elvtárs a Tanácsköztársasáért folytatott küzdelemnek élharcosa volt, a Tanácsköztársaság megmentéséért folyó harcban fegyverrel a kezében vett részt.

Az első világháború kitörésekor, amelyről Lenin kimutatta, hogy mindkét küzdő tábor részéről imperialista, rablőháború volt, Rákosi Mátyás hazatért külföldről. Hazatérése után azonnal behívták az átkos emlékü cs. és kir. hadseregbe és az orosz frontra küldték, ahol rövidesen fogságba esett. „Az Októberi Nagy Forradalom a kínai határon lévő Dauria hadifogolytáborban ért. Mindenben helyeseltem a bolsevikok politikáját és ebben a szellemben működtem a hadifoglyok között. Ezért februárban, amikor a tábor az ellenforradalmi oroszok kezére került, tanácsosnak látszott számomra a menekülés. Kalandos utazás után, keresztül a fehér és vörös frontokon, több mint egy hónapig tartott, amíg a forradalmi Leningrádba érkeztem. Az utazás alatt, mintegy keresztmetszetben láttam a forrongó ország minden problémáját. Semmi kétség, hogy életem legérdekesebb és legtanulságosabb utazása volt. Együtt utaztam azokkal a képviselőkkel, akik a bresztlitovszki béke megszavazására mentek. Minthogy Szibéria messze volt a fronttól, a képviselők legtöbbje folytatni akarta a háborút. Én azonban, aki Dauriában nemcsak a legfontosabb orosz lapokat, de a Kínában megjelenő angol és semleges sajtót is olvastam, feltétlenül a béke mellett léptem fel. Mire Leningrádba érkezünk, a delegáció legtöbbje az én hatásom alatt békeparitvá változott.”

1918 tavaszán érkezett haza. „Ő volt az első, aki Szegeden elhintette a kommunista eszméket, Ő volt a mi tanítómesterünk és Ő volt az, aki Szegeden megalapozta a Kommunista Pártot” — emlékeznek vissza szegedi munkatársai a határtalan szeretet és rajongás hangján. A magyar októberi forradalom győzelme után az itthon is megalakult Kommunista Párt — amelynek egyik alapítója és legtevékenyebb szervezője, agitátora volt — a jobboldali szociáldemokraták minden aknamunkája ellenére, rohamosan nőtt. 1918 december 30-án Szegedről, egy Dettre nevű kormánybiztos bizalmas jelentésben közölte: „Szegeden a bolsevik mozgalom erősen terjed. Rákosi Mátyás Budapestről tegnap előadást tartott, melyen a szegedi szociáldemokrata párt nagyrésze csatlakozott a Kommunista Párthoz.” Persze, ehhez a bizalmas jelentéshez az is hozzátartozott, hogy a kormánybiztos úr sürgős intézkedést kért.

Rákosi Mátyást a Párt többi vezetőivel együtt 1919 február 20-án le tartóztatták és egy hónapot töltött a gyűjtőfogházban. A jobboldali szociáldemokratákkal szövetkezett burzsoá-kispolgár „hivatalos hatalom” feneketlen gyűlölettel vetette magát a kommunista mozgalom legjobb harcosaira. A Vörös Ujság 1919 március 8-i száma ezt írta: „A vádtanács ma tíz kommunistát szabadlábrahelyezett. A többi, számszerint ötvennégyet továbbra is fogvatartottak. Tették ezt azért, mert a Kommunista Pártban vezető szerepet vittek. Vezetőinket nyílt beismerés szerint csak azért tartják fogva, mert a proletariátus felszabadító forradalmának élén állottak: mert köve-

Rákosi Mátyás az 1919-es Tanácsköztársaság vöröskatonái között

tették a proletariátus felszabadulását, követelték a burzsoá ellenforradalom léfegyverzését, követelték a termelőeszközök haladéktalan köztulajdonba vételét, mert követelték, hogy a proletariátus diktatúrájával maga a proletariátus vegye kezébe sorsának intézését.” Az üldözés csak megerősítette a Pártot, megacélozta vezetőit és méginkább a Párt köré tömörítette a forradalmi tömegeket, amelyeknek égető problémáira a burzsoa Károlyi-koalíció nem tudott választ adni. Világos választ csak a Kommunisták Magyarországi Pártja tudott adni: kövessük az orosz munkásosztályt, a bolsevikok nagyszerű példáját. Eppen ezért a kommunista mozgalomnak, a diadalmas március 21-ének az osztályellenség gyűlölete, a jobboldali szociáldemokraták minden aljas provokációja és mesterkedése sem tudott gátat vetni. Március 22-én a Vörös Ujság nemcsak a magyar, de a világ valamennyi proletárjának adta hírül: „Magyarország proletársága a mai nappal a maga kezébe vesz minden hatalmat.”

Rákosi elvtárs a Tanácsköztársaság kikiáltásakor kereskedelmi népbiztos helyettes, néhány héttel később szociális termelési népbiztos lett. Az első pillanatoktól kezdve világosan látta, hogy a burzsoázia, az imperialista hatalmak nem nyugszanak bele a munkásosztály győzelmébe. „A proletárdiktatúra oly hirtelen jött, oly nyugodt és impozáns menetet vett fel — írta 1919 április 13-i „A proletárok szükségleteinek biztosítása” című cikkében —, hogy a burzsoáziának sem ideje, sem ereje nem volt ellene azonnal

ellenállást kifejteni. Látszólag tehát belenyugodott sorsába és semmi tanújelét nem adta annak, hogy az új korszak ellen bármi módon is küzdeni akarna. Osztályöntudatos proletár előtt nem lehetett titok, hogy ez az állapot sokáig nem tarthat, s a burzsoá-osztály, mely oly kíméletlen volt kizsákmányoló eszközeinek megválasztásában, nem fogja nyakát önként a bárd alá hajtani. Öngyilkosságot egy osztály sem követhet el, legkevésbé az az osztály, amely a profitért, a haszonért öt év óta láng- és vértengerbe borítja a világot.”

Amit Rákosi elvtárs bolsevik szemével, tudásával előrelátott, bekövetkezett. Az intervenciós államokkal szövetkezett, első kábultságából felocsudott burzsoázia vak dühhel, állati kegyetlenséggel vetette magát a fiatal magyar Tanácsköztársaságra. A kommunisták legégetőbb feladata a Tanácsköztársaság védelme lett. Ettől az időtől kezdve Rákosi elvtárs legtöbb idejét a különböző frontokon töltötte.

Szinte lehetetlen felmérni azt az óriási munkát, amelyet dolgozó népünk legjobbjai kifejtettek a Tanácsköztársaság megmentése érdekében. 1935-ben, Rákosi elvtárs vérbírái előtt így foglalta össze munkájukat, amelyet a veszély elhárítására ki kellett fejteniök: „... Mi egy pillanatig sem voltunk kétségben, tudtuk, hogy az entente nem fogja tűrni a proletárdiktatúrát, nem fogja tűrni, hogy ne ürítsük ki az általa követelt 40.000 négyzetkilométert. Ezért minden erővel kezdtek fegyverkezni. Mi is kezdtünk fegyverkezni, toborzást indítottunk, ez 6 nap alatt 40.000 önkéntes jelentkezéssel járt és a frontra küldött csapatok gyorsan szaporodtak. Mi is küldtünk csapatokat, az entente is. Részleteket nem olvasok fel. Breit, április 16-án, mikor a román támadás megindult, a következő erőket találja: Velünk szemben állt az entente 150.000 katonája, a vörös hadsereg 49.000 emberből állott és 22 zászlóaljat ebből már mi küldtünk a frontra. Szóval *háromszoros túlerővel állottunk szemben*. Most nem foglalkozom azzal, hogy hogyan tört össze a vörös front, tekintettel arra, hogy a székely front megadásával az összes részletek tisztázódtak. Csak rámutatok, hogy a székely hadosztály több mint felét tartotta a frontnak. Ha ez megadja magát, komoly ellenállásról nem lehet szó, még ha minden erőt összehszedünk is. 10 nap alatt 51 zászlóaljat és üteget küldtünk. Ezek azonban nem egységes alakulatban érkezvén meg, szétmorzsolódtak, úgy hogy le kellett őket fegyverezni. Május 1-ről 2-ra úgy állt a helyzet, hogy a románok támadtak a Tiszánál, ugyanekkor a szerbek és franciák elfoglalták Makót, Hódmezővásárhelyt, a csehek is támadásba mentek át, Észak-Magyarország jelentékeny részét elfoglalták és egyesültek a román haderőkkel.

Szóval hadsereg nem volt. A szociáldemokraták fel akarták használni a helyzetet a kommün likvidálására és már kész tervvel jöttek, amelynek egyik része végre is volt hajtva, mert Böhm kiadta a parancsot, hogy szüntessük be a harcot. Ez fél fegyverletétel volt. A szoc. dem. párt jobbszárnyának és centrumának azt volt a fixa ideája, hogy a proletárdiktatúrát vissza lehet csinálni, megfelelő ügyességgel, a kommunisták lejárásával és lehet kezdeni előlről. Ez nemcsak a magyar szociáldemokraták jobbszárnyának volt a véleménye, hanem Otto Baueré is, az osztrák szociáldemokraták vezetőjéé, aki nagyon nehéz helyzetben volt, mert az osztrák

Rákosi Mátyás, kiszabadítása után Moszkvában

proletárok is követni akarták a magyar proletariátus példáját és neki minden nap, amivel a proletárdiktatúra tovább él — csak nehézségeket jelenthet. Ő maga volt ezeknek a terveknek az inspirálója és ha a Kommunista Párt sarkára nem áll, végre is hajtották volna. Május 2-án vége lett volna a magyar proletárdiktatúrának.

A kommunisták azonban sarkukra álltak, a kommunista népbiztosok apelláltak a munkásságra, összehívták délutánra a munkástanács ülését és ezen az ülésen nemcsak a vasmunkások bizalmiférfiai, hanem a munkásság túlnyomó többsége nagy lelkesedéssel a kommunista álláspontot tette magáévá, hogy tovább kell harcolni, az utolsó eszközt is meg kell ragadni és vissza kell verni a betolakodókat. Ennek a határozatnak végrehajtása azután az volt, hogy május 2-a után, 3-án és 4-én, két nap alatt 90.000 munkás és paraszt lépett be a hadseregbe. Teljesen elképzelhetetlen, hogy a háborútól megundorodott tömeg egy blokádnál álló országban ilyen gyorsan segítségünkre sietett volna, ha nem lettek volna a kommunizmusnak mély gyökerei. Ezzel az új sereggel természetesen a proletariátus diktatúrája mindjárt másképp tudott rendelkezni. Azonnal megállítottuk az előrenyomuló cseheket és románokat, május 10-én támadásba mehettünk, visszafoglaltuk Füleket 18-án, Miskolcot május 20-án."

Rákosi elvtárs mindig ott jelent meg, ahol a legnehezebb volt a helyzet, ahol legtöbb volt a tennivaló. A helyzet nagyon komoly volt. „Veszélyben a forradalom!” — írta a Vörös Ujság április 22-i száma a Magyar Szocialista Párt, a Forradalmi Kormányzótanács, a Budapesti Forradalmi Munkás- és Katonatanács felhívását közzéve. „Elérkezett a tettek ideje a nemzetközi proletárság magyarországi csoportja számára! Ellenségünk nemcsak az a magyar burzsoázia, amely meglapulva várja a világburzsoázia külső segítségét, hanem a nemzetközi világburzsoáziának az a fegyverszervezete, amely az antant-hadseregek vasgyűrűjével veszi körül a magyarországi Tanácsköztársaságot és amely ezt a pántot szorosabbra akarja ko-

vácsolni körénk.“ A kommunisták azonban nem csüggedtek. Fáradhatatlanul szerveztek, fegyverbe szőlították a munkásokat, szegényparasztokat. Rákosi elvtárs állandóan járta az országot, laktanyáról-laktanyára járva lelkesítette a katonákat, népgyűléseken tanította a forradalmi tömegeket. A nagykanizsai népgyűlésről a Vörös Ujság április 22-i száma így számol be: „Tegnap este érkeztek Nagykanizsára Rákosi Mátyás és Hamburger Jenő népbiztos elvtársak. Sorbajárták a kaszárnyákat, ahol a legénység a riadófúvásra összegyűlt. A népbiztosok figyelmeztették a katonaságot azokra a veszedelemekre, melyek a proletárdiktatúrát külső és belső ellenség által veszélyeztetik és felhívták őket, hogy a hívó szóra rendíthetetlen bátorsággal igyekezzenek megvédeni a forradalom vívmányait.

Délután népgyűlés volt, amelyen Rákosi népbiztos elvtárs a következő beszédet mondotta:

„Mikor nyilvánvalóvá lett, hogy a magyar proletariátus a proletárdiktatúra vívmányait minden külső és belső ellenséggel szemben, még az élete árán is kész megvédelmezni, nagyuraink megkezdték aknamunkájukat. Nem akarták megérteni, hogy itt csak annak van joga élni, aki dolgozik, kimentek tehát Bécsbe, Zágrábba, Prágába és ott csapatokért könyörögtek, hogy elnyomjanak bennünket. De hiába mozdítják meg most a román bojár járom alatt nyögő román proletártestvéreinket, nemsokára azok is vörös lobogó alatt fognak küzdeni. Egyelőre ugyan a románok nyolcszoros túlereje előtt a vörös hadsereg küzdelmes visszavonulásban van, de hőiesen védekeznek és harc nélkül egy talpalatnyi helyet sem engednek át.

A bojár kihívásra a proletárság mint egy ember állott talpra és ki fogja verni a megszállókat a megszállott területekről is. Az idegen rablók csak a páncélöklöktől félnek, mutassa meg a magyar proletárság, hogy ökle páncélos, hogy öklében fegyver van, mellyel a rablókat ki fogja kergetni.

Eljen a Vörös Hadsereg! Eljen a proletárdiktatúra!”

A rövid hadijelentések válságos helyzetekről szóltak. „A románok előnyomulásukat folyó hó 22-én a Tisza és Maros között az egész vonalon folytatták.” Április 25-én a Magyar Távirati Iroda jelentette, hogy a cseh csapatok Ungvár közelébe nyomultak előre. Május 6-án: „A csehek a salgótarjáni védőszakasz ellen négy nap óta erőteljes támadásokat hajtanak végre, amely harcokban minden harci eszközt és fegyvernemet a legnagyobb eréllyel alkalmaznak.” Salgótarján lerohanásának kérdésében azonban a cseh burzsoázia elszámította magát. A hadijelentések soha nem számoltak be Salgótarján elestéről. Salgótarján nem esett el. Salgótarjánban ott volt Rákosi Mátyás.

Salgótarján védelmének megszervezése teljesen Rákosi elvtárs nevéhez fűződik. A hős bányaváros harca a cseh imperialista csapatokkal szemben, a Tanácsköztársaság hősi harcainak egyik legdicsebb eseménye. A cseh burzsoázia tudta, hogy Salgótarján a Tanácsköztársaság egyetlen komoly szénforrása, s ha elvesz, megáll a proletárhatalom ipara, közlekedése — megáll a front ellátása. Eppen ezért a cseh imperialisták Salgótarján elfoglalására összpontosították erőik zömét. A helyzet szinte kilátástalan volt, de a tarjáni bánya- és vasmunkások fogadalmat tettek, hogy a termelés folytatása mellett saját testükkel védik meg Salgótarját és önkéntes munkásszázalókat küldenek a frontra. Súlyosbította a helyzetet az a tény, hogy a burzsoázia hű talpnyalója, Peyer Károly, úgy akarta hátbatámadni a proletárhatalom hősi harcát, hogy azt telefonálta Salgótarjánra, hogy a Tanács-

Rákosi Mátyás 1946 május 9-én bejelenti a jó pénz közeli megteremtését

köztársaság lemondott — semmi értelme tehát a további ellenállásnak. Általános lett a zürzavar, amelyet a cs. és kir. tisztek, karöltve az alattomos, provokátor peyerista vezetőkkel, igyekeztek szítani. Ilyen körülmények között indult meg a csehek offenzívája.

A Forradalmi Kormányzótanács azonban értesült a salgótarjáni helyzetről és ebben a kritikus pillanatban — Rákosi elvtársat küldte a bányavárosba, hogy szervezze meg a város védelmét, teremtsen rendet, verje vissza az imperialista támadókat. „A helyzet reménytelen, Salgótarjánt nem lehet megvédeni” — jelentették neki, s a szabotáló ellenforradalmi tisztikar a várostól délre, mintegy 10 kilométernyire akart állást foglalni. Rákosi elvtárs félrerúgta ezt az opportunist, gyáva tervet és kijelentette, hogy Salgótarjánra a Tanácsköztársaságnak szüksége van az ország szénellátása szempontjából, a várost meg kell védeni, tehát meg is fogják védeni. Elrendelte, hogy Salgótarjától északra, 15 kilométernyire legyen a front.

Ezekben a napokban Rákosi elvtárs nemcsak úgy áll előttünk, mint a fegyveres osztályharc kiváló sztratégája; idejét a front és a tárnák között osztotta meg. A tárnákban röpgyűléseken tanította, magyarázta a bányászoknak, hogy Salgótarjánon áll vagy bukik a Tanácsköztársaság sorsa. A legnagyobb szervező volt. Kiváló munkája eredményeképpen már másnap frontra indult az első, 500 önkéntesből álló munkászászlóalj. Rákosi elvtárs is velük ment és puskával a kezében, a legveszélyesebb frontszaka-

szokon harcolt. Aztán újra Tarjánba ment, hogy újabb és újabb zászlóaljokat toborozzon, hogy harcoljon az ellenforradalmi tisztekkel, hogy leplezze a garázdálkodó szociáldemokrata jobboldali vezetőket, hogy megakadályozza az árulók vasúti szabotázsát. Szinte emberfeletti munkát végzett. Ott volt a fronton az első vonalban, ott volt a főhadiszálláson, ahol terveket készített, lent volt a tárnákban, ahol harcosokat toborzott, ott volt a vasútnál, ahol ellenőrizte a szállítást, a gyárakban, hogy ügyeljen a termelésre — mindenütt ott volt, ahol talpig ember kellett, ahol szükség volt rá. Csak így menthette meg Salgótarjánt. Róla, elvtársairól, munkatársairól, a munkászászlóaljok hős harcairól írta a Vörös Ujság május 18-án: „... Ezek a katonák, akik hosszú idő óta szinte pihenés nélkül, fáradtságot nem ismerve, harcban állottak a Tanácsköztársaság életére törő ellenséggel; olyan jelét adták a proletáröntudatnak és fegyelemnek, amely kell, hogy a hadsereg minden katonáját áthassa. Május elején ők mentették meg Salgótarjánt; ők tették lehetővé, hogy Salgótarjánban ma már a széntermelés normális mederben folyik.“

Lehetetlen ily szűk keretek között részleteiben felsorolni mindazokat a tényeket, tetteket, amelyekhez Rákosi elvtárs neve fűződik. „... Természetesen minden helyen, ahová tettek, én becsületes kommunista meggyőződésemet követtem. Énrám nem lehetne bizonyítani azt, hogy entente missziókkal, vagy ellenforradalmárokkal összeköttetésben állottam. Mindezek a helyeken, legjobb tehetségem szerint, a proletáriátus ügyét szolgáltam“ — mondtotta emelt fővel, kommunista öntudattal 1935-ben vérébírai előtt.

A rettenthetetlen forradalmár, dolgozó népét szerető igazi harcos példaképe Ő. Nem rajta múltott, hogy a Tanácsköztársaság az intervenciós csapatok túlerejével, a belső ellenforradalmi erők és a Tanácsköztársaság megbuktatására törő szociáldemokraták aknamunkájával szemben elbukott. A Tanácsköztársaság bukásának egyik legfőbb oka a két munkáspárt helytelen alapokon létrejött egyesülésében nyilvánult meg. A két munkáspárt egyesülését ugyanis nem előzte meg az elvi kérdések tisztázása és a munkásosztály árulóinak a mozgalomból való erélyes eltávolítása. A kommunisták legjobbjai már a Tanácsköztársaság idején észrevették ezt a hibát és elkeseredett harcot folytattak az „egyesült“ párton belül a jobboldali szociáldemokraták áruló, a Tanács hatalmat aláaknázó, belülről rágcsáló tevékenysége ellen. Ennek a harcnak legjobb vezetője a fiatal Rákosi Mátyás volt, aki izzó kommunista szenvedélyességgel, a proletárdiktatúrába vetett rendíthetetlen hittel védelmezte a marxizmus-leninizmus elveit, a marxizmus-leninizmust elposványosítani akaró, opportunistá jobboldali szociáldemokratákkal szemben. Amikor az egyesült párt 1919 júniusában a kongresszusát tartotta és ezen a jobboldali szociáldemokraták, élükön Kunfi Zsigmonddal, harcba indultak a proletárdiktatúra „enyhébb kezeléséért“, ami alatt valójában a proletárdiktatúra megszüntetését értették, akkor Rákosi Mátyás lépett fel velük szemben: „Legyünk tisztában azzal, hogy az osztályharc rajvonalai között nem lehetséges semleges zóna. Ha valahol visszavonjuk osztályharcit rajvonalaikat, ott a burzsoázia diadalittasan fog utánunk nyomolni. Ha önként visszavonjuk itt, vagy ott vonalainkat, ez beismerése vagy gyengeségünknek, vagy annak, hogy nincs bennünk elszántság arra, hogy a kitűzött célt

Rákosi Mátyás a M. K. P. III. Kongresszusán

kérlelhetetlenül elérjük. Ezzel erőt adunk a burzsoázia kezébe arra, hogy harcát ellenünk még erősebben folytassa... Figyelmeztetem az elvtársakat arra, hogy midőn szabadon eresztettük a tuszokat, hogy ezáltal a burzsoázia jóakarátát magunknak megnyerjük, a burzsoázia jóakarata egy hét múlva vasúti sztrájkban nyilvánult meg.

Engedékenységgel osztályharcot megvívni nem lehet...

Semmi néven nevezendő engedményt *visszafelé* abban az irányban, ahogy Kunfi elvtárs ezt nekünk javasolja, nem tarthatunk jónak. Ennek eredménye éppen az ellenkezője lesz. Vérszemét kap a burzsoázia, az osztályharc erősebb lesz ellenünk és ellenkezője fog bekövetkezni annak, amit Kunfi elvtárs óhajt, a proletárdiktatúra érdekében. Kérem az elvtársakat, semmiféle engedményre ebben az irányban ne adják oda magukat.

A magyar és nemzetközi munkásmozgalom ellenségei elleni szakszervezeti harc edzette meg és tette Őt a magyar és nemzetközi munkásmozgalom kimagasló alakjává. Minden tette kora ifjúságától kezdve a dolgozó nép, a munkásosztály szabadságáért, függetlenségéért folytatott harc, a szocializmus megvalósításáért folytatott küzdelem egy-egy része. Rákosi elvtárs példaképünk és tanítómesterünk. Tanít bennünket a Párt szeretetére. Annak a Pártnak a szeretetére, amely Pártnak a leglelkesebb, legodaadóbb szervezője és agitátora, legbölcsebb vezetője ma is. Annak a Pártnak a szeretetére, amely Párt a legszörnyűbb elnyomatás éveiben sem torpant meg és felszabadulásunk után szervezte győzelmeinket és vezeti dolgozó népünket munkásosztályunk élén a Szovjetunió, a Bolsevik Párt példáján a szocializmus felé. Tanít bennünket népünk, munkásosztályunk szeretetére. Tanít bennünket a Szovjetunióhoz, az emberiség bölcs vezetőjéhez: Sztálin elvtárhoz való hűségre, akinek szabadságunkat, felszabadulásunkat köszönhetjük, akinek tanítása, dicső példája verte fel Rákosi elvtársat is a kommunista államvezető tulajdonságaival: bölcsességgel, szerénységgel, megfontoltsággal és megingathatatlan-sággal.

„Tied az ország, magadnak építed” hirdeti Rákosi Mátyás

Rákosi elvtárs a Tanácsköztársaság ideje alatt fegyverrel a kezében harcolt a munkáosztály vezette dolgozó nép hatalmáért. Vörös katoná volt. „Vörös katonának lenni a legnagyobb és legszentebb hivatás, amelyet munkás teljesíthet, a legnagyobb kötelesség, amelyet megtehet önmagával, az asszonyával, a gyerekeivel szemben és a legkülönb feladat, amelyre saját jövődjéért vállalkozhat” — írta a vörös katonáról a Vörös Ujság. Ma az ország a munkáosztály vezette dolgozó nép házája. Szocializmust építő népi demokráciánk belső és külső ellenségei ismét arra szövetkeznek, hogy egy újabb véres háborúban megdöntsék dolgozó népünk hatalmát, ismét letiporják dolgozó népünket.

Dolgozó népünk hatalmának, eddigi eredményeink, jövőnk megvédéséről van ismét szó. Katonának lenni ma ismét a legnagyobb és legszentebb hivatás, amelyet hazáját szerető munkás és dolgozó paraszt teljesíthet. Katonának lenni ma ismét a legkülönb feladat, amelyre szocializmust építő hazánk, fokozódó jólétünk, saját jövőnk megvédéséért vállalkozhatunk. Az imperialisták ellen harcoló dolgozó népünk élén a 19-es Tanácsköztársaság élharcosa, legjobb katonája: Rákosi Mátyás áll. A magyar népi demokrácia kiépítése és megerősítése során Rákosi Mátyás állandóan nagy figyelmet szentel demokráciánk megvédése, Néphadseregünk fejlesztése kérdésének. 1948 november 3-án, a katonai konferencián mondotta: „A magyar demokrácia természetesen békét akar, de fegyvertelen ország egyenesen bátorítás az imperialista támadók számára, arra, hogy hazánk függetlenségét és önállóságát veszélyeztessék. Ezért is sürgősen meg kell erősítenünk a magyar honvédséget... A Magyar Dolgozók Pártja mindent megtesz, hogy a demokratikus honvédséget olyanná fejlessze, amely méltó a magyar nép hősi szabadságharcos hagyományaihoz.” Szívéigye Néphadseregünk fejlesztése, Néphadseregünk harcosainak, tisztjeinek tanítása. Nincs olyan kérdésünk, amelyre bölcs tanításaiban választ ne kapnánk, akár kiképzésünkről, akár politikai önképzésünkről

Rákosi Mátyás az 1948-iki könyvnapon „Forduiat éve”-című könyvét írja alá

— akár fegyelmünkről van szó. „A fegyelmet éppúgy tanulni kell, mint minden egyebet. Senki sem született fegyelmezetten, hanem azzá válik, elsősorban azzá válik az egészséges pártéletben” — tanítja. Csak úgy lehetünk méltók hozzá, csak úgy válhatunk Népköztársaságunk fegyveres erejének igazi harcosaivá, ha követjük tanításait.

Lelkesítsen bennünket harcos élete! Egyik legjobb tanítványa és fegyvertársa, Farkas Mihály vezérezredes, honvédelmi miniszter bajtárs kötötte Néphadseregünk minden harcosa és tisztje lelkére: *„Ne ismerjétek akadályt és nehézséget, amikor arról van szó, hogy felkészüljete a haza védelmére és tanuljatok Rákosi Mátyástól, merítsetek erőt és bátorságot az életéből és harcaiból.”*

Oláh László főhadnagy.

